

The Rabbinic Biography: From Conception to the Afterlife

Prof. Avigdor Shinan / the Hebrew University of Jerusalem – shinan@huji.ac.il

* * **[1] B. Talmud Yoma 82b:** There was a woman with child who had smelt a dish. People came before Rabbi /He said to them: Go and whisper to her that it is the Day of Atonement. They whispered to her and she accepted the whispered suggestion, whereupon he [Rabbi] cited about her the verse: " Before I formed thee in the belly I knew thee "(Jer. 1:5). From her came forth R. Johanan.

* * **[2] J. Nazir 7:1:** Said R. Akivah: Thus was the beginning of my labor of learning before the Sages. One time I was walking along the way, and I found a neglected corpse, and I attended to him for about four mils until I brought him to the graveyard, and I buried him there. Now when I came to R. Eliezer and to R. Joshua, I told them what I have done. They said to me: For every step you took you were credited as if you had shed blood. Now I said: If when I intended to acquire merit I suffered blame, when I do not intend to acquire merit how much the more so. From that time I have not ceased to serve sages.

* * **[3] Avot deRabbi Nathan, I, 1:6:** What were the beginnings of Rabbi 'Akiba? It is said: When he was forty years of age he had not yet studied a thing. One time he stood by the mouth of a well. "Who hollowed out this stone?" he wondered. He was told: "It is the water which falls upon it every day, continually." It was said to him: Akiba, hast thou not heard, The waters wear away tile stones?" (Job 14:9), Then R. Akiba drew the inference with regard to himself: If what is soft wears down the hard, all the more shall the words of the Torah, which are as hard as iron, hollow out my heart, which is flesh and blood. Forthwith he turned to the study of Torah. He went together with his son and they appeared before an elementary teacher. Said Rabbi 'Akiba to him: "Master, teach me Torah." Rabbi 'Akiba took hold of one end of the tablet and his son the other end of the tablet. The teacher wrote down *'aleph beth* for him and he learned it; *'aleph taw*, and he learned it; the book of Leviticus, and he learned it. He went on studying until he learned the whole Torah. ... Each day Rabbi 'Akiba would gather a bundle of straw; part he would sell to provide for his food and part for his clothing. His neighbors rose up in protest

[1] בבלי יומא פב ע"ב: ההיא עוברא דארחא, אתו לקמיה דרבי, אמר להו: זילו לחושו לה דיומא דכיפורי הוא. לחושו לה ואילחישא. קרי עליה בטרם אצרך בבטן ידעתוך וגוי. נפק מינה רבי יוחנן.

[2] ירושלמי נזיר ז, א: אמר רבי עקיבה כך היתה תחילת תשמישי לפני חכמים פעם אחת הייתי מהלך בדרך ומצאתי מת מצוה וניטפלתי בו כארבעת מיל עד שהבאתיו למקום הקברות וקברתי. וכשבאתי אצל רבי אליעזר ואצל רבי יהושע אמרתי להם את הדבר. אמרו לי: על כל פסיעה ופסיעה שהיית פוסע מעליך כאילו שפכת דמים. אמרתי: אם בשעה שנתכוונתי לזכות נתחייבתי, בשעה שלא נתכוונתי לזכות על אחת כמה וכמה. באותה שעה לא זיתי מלשמש חכמים.

[3] אבות דרבי נתן, א, ו: מה היה תחילתו של ר' עקיבא? אמרו: בן ארבעים שנה היה ולא שנה כלום. פעם אחת היה עומד על פי הבאר. אמר: מי חקק אבן זו? אמרו לו: המים שתדיר נופלים עליה בכל יום. אמרו לו: עקיבא, אי אתה קורא "אבנים שחקו מים" (איוב יד, יט)? מיד היה רבי עקיבא דן קל וחומר בעצמו: מה רך פסל את הקשה, דברי תורה שקשין כברזל על אחת כמה וכמה שיחקקו את לבי שהוא בשר ודם, מיד חזר ללמוד תורה. הלך הוא ובנו וישבו אצל מלמדי תינוקות. אמר לו: רבי, למדני תורה. אחז רבי עקיבא בראש הלוח ובנו בראש הלוח. כתב לו אלף בית ולמדה. אלף תיו ולמדה. תורת כהנים ולמדה. היה לומד והולך עד שלמד כל התורה כולה. [...] בכל יום ויום היה מביא חבילה של עצים חציה מוכר ומתפרנס וחציה מתקשט בה. עמדו עליו שכניו ואמרו לו: עקיבא, אבדתנו בעשן. מכור אותן לנו וטול שמן בדמיהן ושנה לאור הנר. אמר להם: הרבה סיפוקים אני מסתפק בהן, אחד שאני שונה בהן ואחד שאני מתחמם כנגדן ואחד שאני ישן בהן [...] בן

and said to him, "Akiba, thou art slaying us with the smoke! Sell the straw to us and with the money buy oil, and study by the light of a lamp". "I fill many needs with it," he answered them; "first, I study by its light; then I keep warm by its heat; and finally, I sleep on it." At the end of thirteen years he taught Torah to multitudes. Before he departed from the world he owned tables of silver and gold, and mounted his couch on ladders of gold. His wife used to go about in golden sandals and in a golden tiara. "Master," his disciples said to him, "thou hast put us to shame by what thou hast done for her." He said to them: "Many were the trials she endured for my sake, that I might study Torah".

** [4] Genesis Rabbah 1:13: R. Simon said: MNSPK (מנצפך) is a law revealed to Moses at Sinai. R. Jeremiah said: It was that which prophets ordained.. Once on an overcast day, on which the sages did not come into the assembly house, there we children there. They said: Let us be as the seers. They said: what is the reason for MNSPK? From word to word (מאמר), from Faithful to faithful (נאמן), from Righteous to righteous (צדיק) from mouth to mouth (פה) from hand to hand (כף), from the hand of the Holy one blessed be He to the hand of Moses. The Sages took note of the children and great sages in Israel emerges from them. There are those that hold that they were R. Eliezer, R. Joshua and R. Akivah.

** [5] B. Talmud, Yoma 35b: Hillel the Elder used to work and earn every day one tropaik, half of which he would give to the guard at the House of Learning, the other half being spent for his food and for that of his family. One day he found nothing to earn and the guard at the House of Learning would not permit him to enter. He climbed up and sat upon the window, to hear the words of the living God from the mouth of Shemayah and Abtalion. They say, that day was the eve of Sabbath in the winter solstice and snow fell down upon him from heaven. When the dawn rose, Shemayah said to Abtalion: Brother Abtalion, on every day this house is light and to-day it is dark, is it perhaps a cloudy day. They looked up and saw the figure of a man in the window. They went up and found him covered by three cubits of snow. They removed him, bathed and anointed him and placed him opposite the fire and they said: This man deserves that the Sabbath be profaned on his behalf

ארבעים שנה הלך ללמוד תורה, סוף שלש עשרה שנה לימד תורה ברבים. אמרו: לא נפטר מן העולם עד שהיו לו שולחנות של כסף ושל זהב ועד שעלה למיטתו בסולמות של זהב. היתה אשתו יוצאה בקרדוטין ובעיר של זהב. אמרו לו תלמידיו: רבי ביישתנו ממה שעשית לה. אמר להם: הרבה צער נצטערה עמי בתורה

[4] בראשית רבה א, יג: ר' סימון: מנצפ"ך הלכה למשה מסיני, ר' ירמיה: מה שהתקינו צופים, מעשה היה ביום סגריר ולא נכנסו חכמים לבית הוועד והיו שם תינוקות אמרו בואו ונעסוק בצופים, אמרו מה טעם כתי' מס מס נון נון צאדי צאדי פה פה כף כף, ממאמר למאמר מנאמן לנאמן מצדיק לצדיק מפה לפה מכף לכף מכף ידו שלהקב"ה לכף ידו של משה, וסיימו אותן ועמדו חכמים גדולים בישראל, ויש אומרים ר' ליעזר ור' יהושע ור' עקי' היו.

[5] בבלי יומא לה ע"ב: אמרו עליו על הלל הזקן שבכל יום ויום היה עושה ומשתכר בטרעפיק, חציו היה נותן לשומר בית המדרש, וחציו לפרנסתו ולפרנסת אנשי ביתו. פעם אחת לא מצא להשתכר, ולא הניחו שומר בית המדרש להכנס. עלה ונתלה וישב על פי ארובה כדי שישמע דברי אלהים חיים מפי שמעיה ואבטליון. אמרו: אותו היום ערב שבת היה, ותקופת טבת היתה, וירד עליו שלג מן השמים. כשעלה עמוד השחר אמר לו שמעיה לאבטליון: אבטליון אחי! בכל יום הבית מאיר, והיום אפל, שמא יום המעונן הוא? הציצו עיניהן וראו דמות אדם בארובה. עלו ומצאו עליו רום שלש אמות שלג. פרקוהו, והרחיצוהו, וסיכוהו, והושיבוהו כנגד המדורה. אמרו: ראוי זה לחלל עליו את השבת.

* [6] **B. Ketuboth 103a-b**: When Rabbi was about to depart [from this life] he said, "I require [the presence] of my sons". When his sons entered into his presence he instructed them: "Take care that you show due respect to your mother. The light shall continue to burn in its usual place, the table shall be laid in its usual place [and my] bed shall be spread in its usual place. Joseph of Haifa and Simeon of Efrath who attended on me in my lifetime shall attend on me when I am dead. <<"Take care that you show due respect to your mother". Is [not this instruction] Pentateuchal, since it is written, Honour thy father and thy mother?- She was their stepmother ... "The light shall continue to burn in its usual place etc." What is the reason? - He used to come home again at twilight every Sabbath Eve. On a certain Sabbath Eve a neighbour came to the door speaking aloud, when his handmaid whispered, 'Be quiet for Rabbi is sitting there'. As soon as he heard this he came no more, in order that no reflection might be cast on the earlier saints. "Joseph of Haifa and Simeon of Efrath who attended on me etc.". He was understood to mean, 'In this world'. When it was seen however, that their biers preceded his [all] said that the conclusion must be that he was referring to the other world, and that the reason why he mentioned it was that it might not be suspected that they were guilty of some offence and that it was only the merit of Rabbi that protected them until that moment.>> "I require". he said to them, "[the presence] of the Sages of Israel", and the Sages of Israel entered into his presence. "Do not lament for me", he said to them, "in the smaller towns, and reassemble the college after thirty days. My son Simeon is *Hakham* my son Gamliel *Nasi* and Hanina b. Hama shall preside at the college"... "I desire", he announced, "the presence of my younger son". R. Simeon entered into his presence and he entrusted him with the orders of wisdom. "I desire the presence of my elder son", he announced. When R. Gamliel entered he entrusted him with the traditions and regulations of the Patriarchate. "My son", he said to him, "conduct your patriarchate with men of high standing, and cast bile among the students".

[6] **בבלי כתובות קג ע"א-ע"ב**: ת"ר: בשעת פטירתו של רבי, אמר: לבני אני צריך, נכנסו בניו אצלו. אמר להם: הזהרו בכבוד אמכם; נר יהא דלוק במקומו, שולחן יהא ערוך במקומו, מטה תהא מוצעת במקומה; יוסף חפני, שמעון אפרתי, הם שמשוני בחיי והם ישמשוני במותי. >> הזהרו בכבוד אמכם. דאורייתא היא דכתיב: כבוד את אביך ואת אמך! אשת אב הואי[...]. נר יהא דלוק במקומו, שולחן יהא ערוך במקומו, מטה תהא מוצעת במקומה. מאי טעמא? כל בי שמשוי הוה אתי לביתיה, ההוא בי שמשא אתאי שבבתא קא קריה אבבא, אמרה אמתיה: שתיקו, דרבי יתיב! כיון דשמע שוב לא אתא, שלא להוציא לעז על צדיקים הראשונים. יוסף חפני, שמעון אפרתי, הם שמשוני בחיי והם ישמשוני במותי. סבור מינה, בהדין עלמא הוא דקאמר, כיון דחזו דקדים ערסייהו לערסיה, אמרי: שמע מינה לההוא עלמא הוא דקאמר, והאי דאמר הכי? דלא לימרו: מילתא הואי להו, ועד האידינא נמי זכותו דרבי הוא דאהניא להו.<< אמר להן: לחכמי ישראל אני צריך, נכנסו אצלו חכמי ישראל. אמר להן: אל תספדוני בעירות, והושיבו ישיבה לאחר שלשים יום; שמעון בני חכם, גמליאל בני נשיא, חנינא בר חמא ישב בראש [...]. אמר להן: לבני קטן אני צריך, נכנס ר' שמעון אצלו, מסר לו סדרי חכמה. אמר להן: לבני גדול אני צריך, נכנס רבן גמליאל אצלו, ומסר לו סדרי נשיאות. אמר לו: בני, נהוג נשיאותך ברמים, זרוק מרה בתלמידים.